

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

26 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Ghenadie Nicolaev,

Judecătorii – Petru Moraru și Nadejda Toma,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Telenești din 21 aprilie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 septembrie 2015, declarat de inculpatul

Burlacu Maxim Iurie, născut la 29 aprilie 1995, originar și domiciliat s. Inești, r-nul Telenești.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.03.2015 - 21.04.2015;

Instanța de apel: 15.05.2015 - 23.09.2015;

Instanța de recurs: 03.06.2016 - 26.10.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Telenești din 21 aprilie 2015, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Maxim Burlacu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (5) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentință au fost condamnați Petru Gonța, în privința căruia hotărârea a devenit definitivă și irevocabilă prin exercitarea căilor ordinare de atac și Ion Moisei, în privința căruia hotărârile judecătorești nu se contestă.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul lui Petru Gonța, Maxim Burlacu și partea civilmente responsabilă, Grigore Moisei în beneficiul lui Valentin Cojocari prejudiciul material în sumă de 8370 euro, echivalentul a 156270 lei, la momentul săvârșirii infracțiunii și prejudiciul moral în sumă de 30000 lei.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță, a constatat în fapt că, Maxim Burlacu la 09 decembrie 2014, aproximativ la ora 09.00, intenționat, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane din gospodăria lui Valentin Cojocari, amplasată în s. Inești, r-nul Telenești, prin înțelegere prealabilă și în comun cu Petru Gonța și o altă persoană, repartizând rolurile de participație, unde Maxim Burlacu îndeplinind rolul de observator și stând la pândă la locul de muncă al victimei din or. Telenești, o altă persoană îndeplinind rolul de observator, stând la pândă în apropierea gospodăriei victimei în s. Inești, r-nul Telenești, iar Petru Gonța pe ascuns, a pătruns în casa lui Valentin Cojocari din s. Inești, r-nul Telenești, unde prin culegere de chei a deschis safeul, de unde a sustras valută străină în sumă de

20000 euro, echivalentul a 373200 lei, potrivit ratei oficiale de schimb la BNM, pentru data de 09 decembrie 2014, prin ce i-a cauzat părții vătămate daune materiale în proporții deosebit de mari.

3. Avocatul Nelea Stegărescu în numele inculpatului, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia în privința lui Maxim Burlacu, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care executarea pedepsei stabilite să fie suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune, admiterea parțială a acțiunii civile cu încasarea în beneficiul lui Valentin Cojocari de la Maxim Burlacu a sumei de 645 euro, iar de la ceilalți inculpați sumele de 5579 euro și 2146 euro, în rest acțiunea de respins.

În motivarea apelului a invocat că, prima instanță a examinat cauza superficial, fără să analizeze minuțios toate aspectele cauzei, rolul fiecărui inculpat la săvârșirea infracțiunii, comportamentul acestora după săvârșirea acesteia, personalitatea fiecărui inculpat și a pronunțat o sentință neîntemeiată și pripită.

La fel, prima instanță nu a ținut cont de personalitatea inculpatului Maxim Burlacu, faptul că acesta este la prima sa abatere, potrivit referinței nr. 195 din 09 martie 2015 prezentată în ședința de judecată (f.d.38, vol.II), la locul de trai se caracterizează pozitiv, a crescut și a fost educat doar de mamă și la moment este unicul sprijin al mamei sale. Inculpatul imediat după intentarea cauzei penale a întreprins măsuri în vederea recuperării prejudiciului material, restituind suma de 2000 euro părții vătămate.

Maxim Burlacu are vârsta de 19 ani, iar pedeapsa închisorii nu va produce efectul dorit și nu va duce la reeducarea acestuia, deoarece locurile de detenție nu contribuie la corectarea tinerilor, dar dimpotrivă va duce la contactarea mai strânsă a acestuia cu lumea interlopă.

A indicat apelantul că, prima instanță neîntemeiat a încasat de la inculpați și partea civilmente responsabilă în mod solidar suma prejudiciului nerecuperat în mărime de 8370 euro, fără să țină cont de faptul că din suma restituită de 2500 euro - 2000 euro a fost restituită de către Maxim Burlacu.

Este neîntemeiată sentința instanței privitor la confiscarea în folosul statului a automobilului model „VW Passat”, n/î BR 76 VIO, a actelor de pe automobil și a telefonului model „Samsung GT-i9500”, deoarece aceste bunuri nu au fost utilizate la săvârșirea infracțiunii și nu au rezultat din infracțiune, acestea fiind procurate de către inculpați după săvârșirea infracțiunii.

Subsidiar a invocat apelantul că, de către prima instanță neîntemeiat a fost admisă acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului moral, deoarece însuși reclamantul Valentin Cojocari a declarat că suma de 60000 lei este solicitată de acesta nu cu titlu de prejudiciu moral, dar de fapt constituie suma de 3000 euro care a fost sustrasă tot de către inculpați.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 septembrie 2015, pronunțată integral la 21 octombrie 2015, a fost admis apelul, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care în latura civilă a fost încetat procesul din motivul renunțării părții vătămate la acțiune.

Sentința în partea condamnării lui Maxim Burlacu a fost menținută.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a stabilit că, prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului s-a condus de prevederile art. 7, 61, 75 Cod

penal, pedeapsa fiind stabilită în limitele sancțiunilor prevăzute de norma incriminată cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, care corespunde faptelor săvârșite de inculpat, se racordă la toate circumstanțele stabilite, la personalitatea inculpatului, precum și la consecințele survenite ca rezultat al săvârșirii de către acesta a infracțiunii pentru care a fost condamnat și care va atinge scopurile pedepsei penale, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite și de modul săvârșirii acesteia.

Instanța de apel a respins argumentele apelantului prin care s-a solicitat aplicarea față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal, deoarece temeiuri de a suspenda condiționat executarea pedepsei nu au fost stabilite.

Totodată, instanța de apel a admis apelul avocatului Nelea Stegărescu în numele inculpatului Maxim Burlacu în latura civilă, motivând prin faptul că, potrivit învinuirii formulate, în urma săvârșirii infracțiunii părții vătămate Valentin Cojocari i-au fost cauzate daune materiale în proporții deosebit de mari în sumă de 20000 euro, care potrivit ratei oficiale de schimb la BNM, pentru data de 09 decembrie 2014, constituia suma de 373200 lei.

Totodată, instanța de apel a reținut că, partea vătămată în ședința instanței de apel din 23 septembrie 2015 (f.d.117, vol. II), a declarat, că i-a fost restituită integral suma de 21500 euro în calitate de prejudiciu material și moral, renunțând la acțiunea civilă înaintată.

Astfel, instanța de apel a admis renunțarea părții vătămate la acțiunea civilă, care a fost exprimată de acesta benevol, iar la materialele cauzei au fost anexate trei recipise întocmite de partea vătămată Valentin Cojocari, prin care acesta confirmă primirea sumelor bănești în vederea acoperirii prejudiciului cauzat.

Totodată, instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 106 alin. (2) lit. d) Cod penal și estimând costul automobilului model „VW Passat”, n/î BR 76 VIO la suma de 2000 euro, a dispus transmiterea automobilului menționat părții vătămate Valentin Cojocari în contul reparării prejudiciului material.

5. Inculpatul Maxim Burlacu, la 17 mai 2016, în temeiul pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs hotărârile pronunțate, solicitând casarea parțială a acestora, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei hotărâri, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă cu aplicarea art. art. 79, 90 Cod penal.

În motivare a invocat că, la capitolul individualizării pedepsei instanțele de fond nu au ținut cont de gravitatea reală a infracțiunii săvârșite, de personalitatea inculpatului, care anterior nu a săvârșit careva infracțiuni, din cauza vârstei a fost ușor manipulat și ademenit, fără a conștientiza cele ce vor urma.

Specifică inculpatul că, aflându-se în stare de arest a conștientizat caracterul infracțional al acțiunilor sale, iar izolarea lui de societate nu mai are sens, deoarece pedeapsa deja și-a atins scopul.

Indică recurentul că, pronunțând o sentință de condamnare, prin prisma normelor de procedură existente și în sensul art. 6 alin. (1) din CțEDO, instanțele de fond trebuiau să indice cu suficientă claritate motivele pe care își întemeiază hotărârea, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile ce implică o apreciere a faptelor constatate, relevante la acest capitol fiind și prevederile art. 17 din CțEDO și art. 1 din Protocolul nr. 1 la CțEDO.

Sușține recurentul că, instanțele de fond, la stabilirea pedepsei, nu au ținut cont nici de explicațiile din pct. 2), 5), 6) din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 19 iunie 2006 „Privind sentința judecătorească”.

Consideră recurentul că, instanțele de fond nu au analizat efectiv prevederile art. 75, 76, 78 Cod penal, îndeosebi art. 79 Cod penal, deoarece dispuneau de temeiul să aplice o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută de lege.

De asemenea, instanțele de fond aveau posibilitatea să aplice în privința inculpatului prevederile art. 90 Cod penal, oferindu-i posibilitatea să se integreze în societate și să își ajute mama și fratele.

Subsidiar recurentul a invocat că, în ședințele judiciare nu au fost respectate prevederile art. 51-53, 100, 101 Cod de procedură penală, art. 5, art. 13 CțEDO, pentru stabilirea adevărului; nu s-a contribuit la selectarea probelor acumulate pentru a efectua o examinare legală și întemeiată potrivit legislației în vigoare, cu aplicarea prevederilor art. 79, 90 Cod penal, instanțele limitându-se doar la aplicarea unei pedepse privative de libertate, fără a fi analizată o altă alternativă.

La fel, recurentul a solicitat repunerea în termen a recursului invocând faptul că a expediat în adresa Curții Supreme de Justiție, la 05 noiembrie 2015 un recurs ordinar prin intermediul secției speciale a Penitenciarului nr. 18, însă acesta nu a ajuns la destinatar.

6. Asupra recursului declarat a prezentat referință procurorul care s-a expus pentru respingerea acestuia, invocând că inculpatul a depus recursul peste termenul de 30 de zile prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, iar, nerespectarea acestui termen impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că, recursul este declarat peste termen.

Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului el urmează a fi respins ca tardiv, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal constată, că conform procesului-verbal din 23 septembrie 2015 (f.d.117-119 vol.II), a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel în prezența avocatului Nelea Stegărescu și a inculpatului Maxim Burlacu, cu înștiințarea lor despre pronunțarea și primirea

deciziei integrale la 21 octombrie 2015.

La ședința de judecată din 21 octombrie 2015, a fost pronunțată decizia motivată în prezența inculpatului Maxim Burlacu (f.d.124 vol.II), fiind înmănată acestuia, în aceeași zi, copia deciziei motivate (f.d.141, vol.II).

Așadar în speță, termenul de declarare a recursului conform art. 422 Cod de procedură penală, a început să decurgă din 22 octombrie 2015, ultima zi pentru declararea recursului fiind 23 noiembrie 2015, iar recursul ordinar declarat de inculpat a fost depus la 17 mai 2016, potrivit ștampilei aplicate pe plic de către Î.S. „Poșta Moldovei” (f.d.192 vol.II), prin urmare, a fost declarat peste termenul de 30 de zile stabilit de lege.

Colegiul penal respinge ca neîntemeiată solicitarea recurentului privind repunerea în termen a recursului, fiind invocat că, a expediat în adresa Curții Supreme de Justiție, la 05 noiembrie 2015 un recurs ordinar prin intermediul secției speciale a Penitenciarului nr. 18, însă acesta nu a ajuns la destinatar, deoarece potrivit copiei informației eliberate de șeful Penitenciarului nr. 18 – Brănești, la 10 mai 2016, în adresa serviciului special al Penitenciarului nr. 18 – Brănești, condamnatul Maxim Burlacu nu a transmis nici un exemplar de recurs ordinar pentru a fi expediat în adresa Curții Supreme de Justiție (f.d.191 vol.II).

Totodată, având în vedere că, în situația când instanța de recurs dispune inadmisibilitatea recursului ca fiind tardiv, nu se expune asupra circumstanțelor de drept ale cauzei și legalității hotărârii adoptate, din acest punct de vedere, nu există temei de a se expune asupra legalității deciziei instanței de apel.

Astfel, raportând situația reținută în cauză la prevederile art. art. 422, 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, rezultă că recursul declarat de inculpat, este inadmisibil, deoarece este declarat peste termen.

8. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul **Burlacu Maxim Iurie**, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 septembrie 2015, în propria cauză penală, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 25 noiembrie 2016.

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecătorii

Petru Moraru

Nadejda Toma